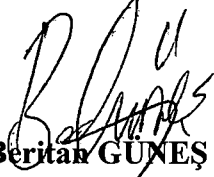

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

26494

Aşağıda belirtilen sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Beritan GÜNEŞ ALTIN

Mardin Milletvekili

Türkiye'deki hapisanelerde yaşanan hak ihlallerine her geçen gün bir yenisi eklenmektedir. Hasta mahpuslar ile koşullu salıverilme hakkı elde etmesine rağmen İdare ve Gözlem Kurullarının türlü öznel gerekçeleriyle tahliyeleri engellenen mahpuslar ise bu hak ihlallerinden en çok etkilenenlerdir.

14.04.2020 tarihinde kabul edilen 7242 sayılı Kanun ile 5275 sayılı İnfaz Yasası'nda yapılan değişiklikler ve 29 Aralık 2021 tarihli Adalet Bakanlığı'nın yayınladığı yönetmelik ile 1 Ocak 2021'den itibaren mahpuslar, İdare ve Gözlem Kurulları tarafından 3 ayda bir "iyi hal" tespitine tabi tutulmaktadır. İdare ve Gözlem Kurulu'na hem "iyi hal tanımı yapma" hem de "tahliye erteleme" gibi çok geniş yetkiler veren bu düzenlemeler neticesinde mezkûr kurul adeta bir tür mahkeme statüsüne getirilmiştir.

Bu durumu "ceza içerisinde ceza", "paralel yargılama" ve "kişiyi özgürlüğünden mahrum bırakma suçu" kapsamında değerlendirmek mümkündür. Ayrıca bu düzenleme/uygulama, "suçta ve cezada kanunilik ilkesine", "geriye yürümezlik ilkesine", "ayrımcılık yasağı ve eşitlik ilkesine", "infazda temel ilkeye" ve "umut hakkına" aykırılık göstermektedir.

İzmir Şakran Kadın Kapalı Hapishanesinde tutulmakta olan Rozerin Kalkan isimli mahpusun koşullu tahliye tarihi 16.04.2024'te dolmasına rağmen tahliyesi subjektif, keyfi gerekçelerle engellenmektedir. 2016 yılında Mardin'de gözaltına alındığında, 9 gün boyunca Terörle Mücadele Şubesinde tutulan Kalkan, cinsel işkenceye maruz bırakılmış; daha sonra tutuklanarak götürüldüğü Niğde E Tipi Hapishanesinden Şakran Kadın Kapalı Hapishanesine sevk edilmiştir.

2017 yılından beri Şakran'da tutulmakta olan Kalkan, 10 yıl 3 aylık cezasını infaz etmiş olmasına koşullu tahliye hakkına erişmesine rağmen adeta paralel yargılama gerçekleştiren ve

kişileri hürriyetinden yoksun bırakan İdare ve Gözlem Kurulu Kararıyla 11 aydır keyfi bir şekilde hapisshanedede tutulmaktadır. 16.03.2025 tarihli İdare ve Gözlem Kurulu kararıyla, eşine az rastlanır şekilde Kalkan'ın tahliyesi 11 ay ertelenmişti. Tahliye erteleme için sunulan gerekçeler arasında "tek tip kıyafet dayatmasını ve Abdullah Öcalan üzerindeki tecridi protesto etmesi; mektuplarında 'yanlış bilgilerin' olması; haklarını iyi niyetle kullanmaması; örgüt mantığı ile hareket ettiğinin iddia edilmesi" gibi absürt ve subjektif örnekler sıralanmıştır. Bir diğer sunulan gerekçe olan kendisine gelen ve teslim edilmeyen, içeriğini dahi bilmediği, kimi mektupların suç kapsamına alınması ise keyfi uygulamaları çok net şekilde gözler önüne sermektedir.

11 aylık tahliye erteleme süresinin dolduğu ve İdare ve Gözlem Kurulunun yeni bir karar alması gerektiği 16.03.2025 tarihinde ise neredeyse önceki kararın kopyala-yapıştır şekilde tekrarlandığı ve Rozerin Kalkan'ın tahliyesinin yine 11 ay ertelendiği tarafımıza iletilmiştir.

Bu bağlamda;

1. 14.04.2020 tarihli düzenlemeler neticesinde mahpusların maruz bırakıldıkları hak ihlallerinin önlenmesine dönük bir girişiminiz olacak mıdır? İlgili yönetmeliklerin değişikliğine dair bir çalışmanız mevcut mudur?
2. 7242 sayılı yasa ile İdare ve Gözlem Kurullarına verilen "iyi hal" değerlendirme yetkisinin mahkemelerin yetkisini aşacak şekilde genişletilmesi hukukun temel ilkeleriyle nasıl bağdaşmaktadır?
3. İdare ve Gözlem Kurullarının bir nevi "mahkeme" gibi görev yapmasının hukuki gerekçesi nedir?
4. Rozerin Kalkan'ın hukuki gerekçelerden yoksun keyfi sebeplerle mahpusluğunun devam ettirilmesi bakanlığınızın merkezi bir politikasının neticesinde midir?
5. Bir mahpusun tahliyesinin, "tek tip kıyafet dayatmasını ve Abdullah Öcalan üzerindeki tecridi protesto etmesi" gibi siyasi gerekçelerle ertelenmesi hukukun tarafsızlığına uygun mudur?
6. Mahpusun kendisine teslim edilmeyen ve içeriğini dahi bilmediği mektupların suç unsuru sayılması, hukuki ve adil bir uygulama mıdır?

7. İdare ve Gözlem Kurulu'nun verdiği tahliye erteleme kararlarının, Anayasa'da yer alan "suç ve cezada kanunilik ilkesi" ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin içtihatlarıyla çelişmesinin önüne geçmeye dair bir çalışmanız olacak mıdır?
8. Mahpusların koşullu salıverilme haklarının, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Birleşmiş Milletler Mahpus Hakları Standartları çerçevesinde korunması için Bakanlığınız herhangi bir düzenleme yapmayı planlamakta mıdır?
9. Tahliye süreçlerinde İdare ve Gözlem Kurulu tarafından belirlenen kriterler nelerdir? Bu kriterlerin, siyasi mahpuslar veya belirli suç kategorilerinden hüküm giymiş kişiler için keyfi biçimde uygulanmasını önlemek adına Bakanlığınızca alınan önlemler nelerdir?
10. Son bir yıl içerisinde İdare ve Gözlem Kurullarının kararlarıyla hapisane bazlı olarak tahliyesi engellenen mahpus sayısı kaçtır?